

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**સારાંશ ખુત્બા જુમ્મા સૈયદના હજરત અમીરુલ મોમિનીન ખલીફતુલ મસીહ અલખામિસ
અયૈદહુલ્લાહ તાલા બિનસિરિહિલ અર્જીજ તા.રડ.૦૨.૨૦૧૮ મસ્જિદ બૈતુલ ફ્ટૂહ, લંડન**

તશહૃદ તાર્ઝા તથા સુર : ફાતેહાની તિલાવત બાદ હુજુર અનવર ઐયદહુલ્લાહ તાલા બિનસિરિહિલ અર્જીજ ફરમાવ્યું : આજ કાલ જમાઅતોમાં મુસ્લેહ મૌઉદ દિવસના જલસાઓનું આયોજન કરવામાં આવી રહ્યા છે. ૨૦ ફેબ્રુઆરીની તારીખ એવી તારીખ છે જેમાં હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ.એ અલ્લાહ તાલાથી સૂચના મેળવી એક પુત્રના જન્મ વિશે સૂચના આપી હતી, તે બાબતે જાહેરાત પ્રકાશિત કરી હતી. આ જાહેરાત ૨૦ ફેબ્રુઆરી ૧૮૮૬ના રોજ પ્રકાશિત થઈ. મુસ્લેહ મૌઉદ દિવસ મનાવવું તથા તે બાબતે જલસાઓ આયોજિત કરવા વાસ્તવમાં હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ.ની એક મહાન ભવિષ્યવાણી પુરી થવાના કારણો છે, ન કે હજરત મિરજા બશીરુદ્દીન મહમૂદ અહેમદ ખલીફતુલ મસીહ દ્વિતીયના જન્મના કારણો. આ સ્પષ્ટીકરણ મેં એટલા માટે કર્યું કે અમુક લોકો સવાલ કરે છે કે મુસ્લેહ મૌઉદ દિવસ જ્યારે મનાવો છો તો પછી બીજા ખલીફાઓનો જન્મ દિવસ કેમ નથી મનાવતા. જણાવવાનું કે આ દિવસ હજરત મુસ્લેહ મૌઉદ નો જન્મ દિવસ નથી. તેઓનો જન્મ તો ૧૮૮૬માં ૧૨ જાન્યુઆરીના રોજ થયો હતો. આમ આ સ્પષ્ટીકરણ પછી આજે હું ભવિષ્યવાણી મુસ્લેહ મૌઉદ વિશે વાત કરીશ. સૌથી પહેલા તો હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ.ના પોતાના શબ્દોમાં આ ભવિષ્યવાણીના શબ્દો રજુ કરીશ તથા પછી આ પણ કે આપના લેખો દ્વારા આ વાત પણ પ્રમાણિત છે તથા આપનો આ વિચાર હતો કે આ ભવિષ્યવાણીના સત્ત્યાર્થ હજરત ખલીફતુલ મસીહ દ્વિતીય જ હતા. તેવી જ રીતે હજરત ખલીફતુલ મસીહ પ્રથમનો પણ આ જ વિચાર હતો. કેટલાક અન્ય બુજુર્ગાનો પણ આ જ મત હતો કે આ ભવિષ્યવાણીના સત્ત્યાર્થ હજરત ખલીફતુલ મસીહ દ્વિતીય જ છે. આથી જેવું કે મેં કહું કે તેની વિભિન્ન વિશેષતાઓ હતી, સંકેત હતા તથા આ સંકેત જે પ્રમાણો પુરા થયા અને લોકોએ જે રીતે વર્ણાન કર્યું અને તેમણે અનુભવ કર્યા આ વિશે અમુક ઉદાહરણો રજુ કરું છું.

હુજુર અનવરે ભવિષ્યવાણી મુસ્લેહ મૌઉદ રજી.ના શબ્દો વાંચી સંભળાવ્યા અને પછી ફરમાવ્યું સૈયદના હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ. આ ભવિષ્યવાણી વિશે ફરમાવે છે : જ્યારે મારો પહેલો પુત્ર મૃત્યુ પામી ગયો તો નાદાન મોલ્વીઓ તથા તેમના મિત્રો અને ઈસાઈઓ અને હિન્દુઓએ તેની મૃત્યુ પર ખુબ પ્રસન્નતા જાહેર કરી અને વારંવાર તેમને કહું કે ૨૦ ફેબ્રુઆરી ૧૮૮૬માં આ પણ એક ભવિષ્યવાણી છે કે અમુક બાળકોનું નિધન પણ થશે. આથી જરૂરી હતું કે કોઈ બાળક બાળપણમાં જ મૃત્યુ પામી જાય. તો પણ તે લોકો આપત્તિથી બાળ ન આવ્યા. ત્યારે અલ્લાહ તાલાથી એક અન્ય બાળકની મને સૂચના આપી. મારા લીલા રંગની જાહેરાતના સાતમાં પેજ પર આ બીજા છોકરાના જન્મ વિશે આ શુભ સૂચના છે : બીજો બશીર આપવામાં આવશે જેનું બીજુ નામ મહમૂદ છે તે હજુ સુધી જે ૧ સપ્ટેમ્બર ૧૮૮૮ છે, જન્મ નથી થયો પરંતુ અલ્લાહ તાલાના વાયદા પ્રમાણો પોતાની સીમા અનુસાર અવશ્ય જન્મ લેશે. ધરતી, આકાશ ટળી શકે છે પરંતુ તેના વાયદાઓનું ટળવું અસંભવ છે. હુજુર અનવરે ફરમાવ્યું : હવે હું ખલીફતુલ મસીહ પ્રથમનો આપના સતર વિશે શું વિચાર હતો, તે બાબતે એક રિવાયત રજુ કરું છું.

હજરત ખલીફતુલ મસીહ પ્રથમના અવસાનથી જ મહીના પહેલા હજરત પરિ મંજૂર મુહમ્મદ સાહેબ, લેખક કાયદા યસ્સન્નલ કુરાનએ આપની સેવામાં નિવેદન કર્યું કે મને આજે હજરત અકદસ અ.સ.ની જાહેરાત વાંચી સમજાઈ ગયું કે પિસર મૌઉદ મિયાં સાહેબ જ છે અર્થાત હજરત મિરજા બશીરુદ્દીન મહમૂદ અહેમદ. તેના પર હજરત ખલીફા અવ્યલાએ ફરમાવ્યું : અમોને તો પહેલાથી ખબર છે, શું તમે નથી જોતા કે અમે મિયાં સાહેબ સાથે કેટલી વિશેષ ભાવનાથી મળીએ છીએ તથા તેમનું આદર કરીએ છીએ. પરિ સાહેબે આ જ શબ્દો લખી સત્ત્યાપનના રજુ કર્યા તો હજરત ખલીફા અવ્યલાએ તેના પર લખ્યું કે આ શબ્દો મેં બ્રાદર પીર મંજૂર અહેમદથી કહ્યા હતા તથા પછી હસ્તાક્ષર કર્યા. નૂરુદ્દીન ૧૦ સપ્ટેમ્બર ૧૮૧૩, આપ ફરમાવે છે કે ૧૧ સપ્ટેમ્બર ૧૮૧૩ની સાંજ પછી, ઉપર વાળી ઘટનાના એક દિવસ પછી જે બયાન કર્યું છે હજરત ખલીફતુલ મસીહ ઘરમાં ખાટલા પર સુતેલ હતા, હું પગ સહેલાવવા લાગ્યો

થોડી કષણ પછી વિના કોઈ ચર્ચા સ્વયં ફરમાવ્યું અર્થાત ખલીફુલ મસીહ અવ્યવે કે હમણા આ નિબંધ પ્રકાશિત ન કરશો અર્થાત આ વાત કે હજરત મિરજા બશીરુદ્દીન મહિમૂદ અહેમદ જ આ ભવિષ્યવાણીના ચરિતાર્થ છે, જ્યારે વિરોધ થાય તારે પ્રકાશિત કરશો.

એક બુજુર્ગ મુકર્રમ ગુલામ હુસેન સાહેબ નમ્બરદાર મુહલ્લા શહેર સિયાલકોટએ હજરત ખલીફુલ મસીહ દ્વિતીયને મુસ્લેહ મૌઉદ હોવાની ઘોષણા પછી લખ્યું કે મારા પ્રિય પેશવા હાદી તથા રહનુમા હજરત ખલીફુલ મસીહ દ્વિતીય મૌઉદ અથડહુલ્લાહ બિનસિરહિલ અઝીજ, અખબાર અલફજીલ ૩૦ જાન્યુઆરી વાંચી અલ્લાહ તાલાનો શુદ્ધ અદા કરુ છું. અલહભો લિલ્લાહ કે મારા સપનાને પણ અલ્લાહ તાલાને સાચો કરી દેખાડ્યો. લખે છે કે હુજુરને માલૂમ હશે કે હજરત ખલીફુલ મસીહ અવ્યવલના જીવનમાં આ વિનીતએ દફતર અલફજીલમાં શાદીખાન સાહેબ સ્વર્ગીય સિયાલકોટીની ઉપસ્થિતિમાં હુજુરને મુખારકબાદ આપી હતી કે અલ્લાહ તાલાને સપનામાં દેખાડ્યું કે હજરત ખલીફુલ મસીહ અવ્યવે પછી આપ ખલીઝ બનશો તથા સફળ થશો અને આપ પર વહી નાજીલ થશે. આ સ્વખ્નુ મેં ખલીફુલ મસીહ અવ્યવલને પણ સંભળાવ્યું હતું તથા હુજુરે ખુબ જ પ્રસન્નતા પૂર્વક તેનું સત્યાપન કર્યું હતું અને ફરમાવ્યું કે આ જ કારણો તેનો ખુબ વિરોધ શરૂ થઈ ગયો છે. સૈયદ હામિદ શાહ સાહેબ સ્વર્ગીયને પણ સપનું સંભળાવ્યું હતું. અલહભો લિલ્લાહ કે હુજુરે સ્વયં પણ મુસ્લેહ મૌઉદ હોવાનો દાવો કરી દીધો. કેમકે હજરત મુસ્લેહ મૌઉદ એ આ ઘોષણા કરી હતી ૧૯૪૪માં. કહે છે કે મને તો હજરત ખલીફુલ મસીહ અવ્યવલના જીવન કાળમાં જ આપ ખલીફુલ્લાહ તથા મુસ્લેહ મૌઉદ હોવાનો દફ વિશ્વાસ થઈ ગયો હતો.

તેવી જ રીતે એક અન્ય બુજુર્ગ છે મુકર્રમ સૂઝી મતીઉર્રહેમાન સાહેબ બંગાલી. હજરત મુસ્લેહ મૌઉદના નામે પોતાના એક પત્રમાં લખે છે કે મેં સપનામાં જોયું કે ઈદનો જલસો છે, હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ. એક ઊચા સ્થળે ઉભા થઈ સંબોધન કરી રહ્યા હતા. સંબોધનની સમાપ્તિ પર જ્યારે હું હાથ મિલાવવા માટે આગળ વધ્યો તો જોયું કે હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ. નથી બાંકે હુજુર અનવર છે અર્થાત હજરત ખલીફુલ મસીહ દ્વિતીય છે. આ સ્વખ્નુ મેં કપ્તાન ડૉ. બદરુદ્દીન સાહેબ તથા મારા ભાઈ શ્રી મોલાના જિલ્લુરહેમાન સાહેબ મુખલિગ બંગાલીની સેવામાં જણાવ્યું મોલાનાજિલ્લુરહેમાન સાહેબે જણાવ્યું કે તમોને હજરત અમીરુલ મોમિનીન વિશે જે મસીહ મૌઉદની ભવિષ્ય વાણી છે કે તે હસન વ અહેસાનમાં તારો નાજીર હશે, તેના વિશે બતાવ્યો છે.

તેવી જ રીતે હજરત શેખ મુહમ્મદ ઈસ્માઈલ સાહેબ સરસાવીનો બયાન છે કે અમોએ વારંવાર હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ.થી સાંભળ્યું છે, આપ ફરમાવતા હતા કે તે છોકરો જેનું ભવિષ્યવાણીમાં વર્ણિત છે, તે મિયાં મહિમૂદ જ છે અને અમોએ આપથી આ પણ સાંભળ્યું, આપ ફરમાવતા કે મિયાં મહિમૂદમાં એટલો બધો દીનનો જોશ જોવા મળો છે કે હું ઘણી વાર તેમના માટે વિશેષ દુઓઓ કરુ છું.

હજરત મુસ્લેહ મૌઉદ રજી.ને જ્યાં સુધી અલ્લાહ તાલાને ન કહું, આપે મુસ્લેહ મૌઉદ હોવાનો દાવો ન કર્યો તથા જ્યારે આપને સ્પષ્ટ રૂપથી ઘોષણા કરવાની અનુમતિ આપી ત્યારે આપે ઘોષણા કરી. તે સમયે આપે આ ફરમાવ્યું કે આમાં સંદેહ નથી કે આ મૌઉદ પુત્ર વિશે હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ.એ જે નિશાનીઓ બયાન ફરમાવી છે તેમાંથી ઘણી બધી પુરી થવાના કારણો અમારી જમાઅતના ઘણા લોકો આ કહેતા હતા કે આ ભવિષ્યવાણી મારા જ વિષયમાં છે પરંતુ હું હંમેશા આ કહેતો હતો કે જ્યાં સુધી અલ્લાહ તાલાને મને આ આદેશ ન આપે કે હું એવી કોઈ ઘોષણા કરું, હું ન કરીશ. આમ તે દિવસ આવી ગયો જ્યારે ખુદા તાલાને મારા મોઢેથી એલાન કરાવ્યું.

આપે એલાન સમયે જલસા હોશિયારપુરમાં ફરમાવ્યું કે હું ખુદાના આદેશ અનુસાર સોગંદ ખાઈ આ ઘોષણા કરું છું કે ખુદાને મને હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ.ની ભવિષ્યવાણી અનુસાર આપનો તે મૌઉદ પુત્ર ઘોષિત કર્યો છે જેણો જમીના કિનારાઓ સુધી હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ.નું નામ પહોંચાડ્યું છે.

પછી લાહૌરના જલસામાં આપે ફરમાવ્યું હું તે વાહીદ અને કહહારની સોગંદ ખાઈ કરું છું જેની જુઠી સોગંદ ખાવી ઘિક્કાર લોકોનું કાર્ય છે તથા જેના પર શેખ બશીર અહેમદ સાહેબ એડવોકેટના મકાનમાં આ સૂચના આપી છે કે હું જ મુસ્લેહ મૌઉદની ભવિષ્યવાણીનો સત્યાર્થ છું અને હું જ તે મુસ્લેહ મૌઉદ છું જેના દ્વારા ઈસ્લામ દુનિયાના કિનારા સુધી પહોંચશે તથા તૌહીદ દુનિયામાં કાયમ થશે.

હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ.એ પેશગોઈ મુસ્કેહ મૌઉદમાં મૌઉદ પુત્રની જે નિશાનીઓ જણાવી હતી, તે પચાસથી અધિક નિશાનીઓ છે તથા આપની આ વિશેષતાઓ તમામ લોકોએ હજરત મુસ્કેહ મૌઉદમાં જોઈ, તેનું વર્ણન કરું છું. હજરત મુસ્કેહ મૌઉદની પેશગોઈની સચ્ચાઈની અભિવ્યક્તિ અલ્લાહ તઆલાએ ગૈરોથી પણ કરાવી અતઃ એક માન્યવર ગૈર અહેમદી આલિમ મોલવી સમીઉત્ખાહ ખાન સાહેબ ફારૂકીએ પાકિસ્તાનની સ્થાપનાથી પહેલા ઈજહાર એ હક શીર્ષકથી એક ટ્રેકટમાં લખ્યું.

હજરત મસીહ મૌઉદ અ.સ.ને સૂચના મળે છે કે હું તારી જમાઅત માટે તારા વંશમાંથી એક વક્તિને સ્થાપિત કરીશ તથા તેને મારી નિકટતા અને વહી દ્વારા વિશિષ્ટ કરીશ તથા તેના માધ્યમથી સત્યની પ્રગતિ થશે તથા ઘણા બધા લોકો પ્રગતિ કરશે. લખે છે કે આ પેશગોઈને વાંચો તથા વારંવાર વાંચો અને પછી ઈમાનથી કહો કે શું આ પેશગોઈ પુરી નથી થઈ. જે સમયે આ પેશગોઈ કરી હતી તે સમયે વર્તમાન ખલીફા બાળક જ હતા તથા મિરઝા સાહેબ તરફથી તેમને ખલીફા નિયુક્ત કરવા માટે કોઈ પણ પ્રકારની વસીયત પણ ન કરવામાં આવી હતી બલ્કે ખલીફાનો ચયન સર્વ સમ્મતિ પર છોડી દીધો હતો. તે સમયે અધિકતર લોકોએ હકીમ નુરુદ્દીન સાહેબને ખલીફા સ્વીકારી લીધા જેના પર વિરોધીઓએ પેશગોઈ પર ઉપહાસ કર્યો કે જુઓ કહેતા હતા કે પુત્ર થશે પરંતુ હકીમ સાહેબના અવસાન પછી મિરઝા બશીરુદ્દીન મહ્મૂદ અહેમદ સાહેબ નિયુક્ત થયા. આ વાસ્તવિકતા છે કે આપના યુગમાં અહેમદિયતએ જેટલી અધિક પ્રગતિ કરી તે અદલુત છે જેનાથી સ્પષ્ટ થાય છે કે મિરઝા સાહેબની આ પેશગોઈ સંપૂર્ણ રૂપથી પુરી થઈ.

પછી ભારતના એક બિન મુસ્લિમ સિખ પત્રકાર અર્જુન સિંહ, રંગીન સમાચાર પત્રના સંપાદકએ સ્વીકાર કર્યું, કહે છે કે મિરઝા સાહેબે ૧૯૦૧માં જ્યારે કે મિરઝા બશીરુદ્દીન મહ્મૂદ અહેમદ સાહેબ વર્તમાન ખલીફા હજુ નાના જ હતા, આ પેશગોઈ કરી હતી કે

બિશારત દી કે ઈક બેટા હૈ તેરા, જો હોગા એક દિન મહિબૂબ મેરા

કર્ણા દૂર ઉસ મહ સે અંધેરા, દિખાઉંગા કે એક આલમ કો ફેરા

બિશારત કયા હૈ ઈક દિલ કી ગિઝા દી, ફસુભાનલ્લઝી અખજલ અઆદી

લખે છે પેશગોઈ નિઃસંદેહ હૈરત પૈદા કરનાર છે. ૧૯૦૧માં ન મિરઝા બશીરુદ્દીન મહ્મૂદ કોઈ મોટા વિદ્ધાન હતા તથા ન આપની રાજનૈતિક યોગ્યતાના જોહર ખુલ્યા હતા. તે સમયે આ કહેવું કે તારો એક પુત્ર આ પ્રમાણેનો હશે, અવશ્ય કોઈ આધ્યાત્મિક શક્તિનું પ્રમાણ છે. આ કહી શકાય છે કે કેમકે મિરઝા સાહેબે એક દાવો કરીને ગાદીની આધાર શીલા મુકી દીધી હતી આ કારણથી આપની આ ધારણા હોઈ શકતી હતી કે મારા પછી મારી ગાદીએ મારો પુત્ર બેસશે પરંતુ આ વિચાર અનુચિત છે એટલા માટે કે મિરઝા સાહેબે ખલાફિતની શરત નથી રાખી કે તે અવશ્ય મિરઝા સાહેબના વંશથી તથા આપના સંતાનમાંથી હોય. આમ ખલીફા અવ્યલ એક એવા સાહેબ થયા જેમનું મિરઝા સાહેબના પરિવારથી કોઈ સંબંધ ન હતો. પછી આ પણ સંભવ હતું કે મોલવી હકીમ નુરુદ્દીન સાહેબ ખલીફા અવ્યલ પછી પણ કોઈ અન્ય ખલીફા થઈ જતા. આમ આ અવસરે પણ મોલવી મુહમ્મદ અલી સાહેબ અમીર જમાઅત લાહૌર ખલાફિત ના અભિલાષી હતા પરંતુ અધિકતર લોકોએ મિરઝા બશીરુદ્દીન સાહેબને સાથ આપ્યો તથા આ પ્રમાણે આપ ખલીફા નિયુક્ત થયા. લખે છે કે હવે સવાલ એ છે કે મોટા મિરઝા સાહેબની અંદર કોઈ દિવ્ય શક્તિ કામ ન કરી રહી હતી તો પછી આપ આ કેવી રીતે જાણી ગયા કે મારો પુત્ર આવો હશે. જે સમયે મિરઝા સાહેબએ ઉપરોક્ત ઘોષણા કરી છે તે સમયે આપના ગ્રાંપુત્રો હતા, આપ ગ્રાંપોય માટે દુઆઓ પણ કરતા હતા પરંતુ પેશગોઈ કેવળ એક વિશે છે અને આપણો જોઈએ છીએ કે વાસ્તવમાં એવો પ્રમાણ મળ્યો કે તેણો એક વિશ્વમાં બદલાવ પૈદા કરી દીધો.

પછી મૌઉદ પુત્રના જન્મનો ઉદ્દેશ્ય આ હતો કે દીન એ ઈસ્લામની પ્રતિષ્ઠા તથા અલ્લાહના કલામની શ્રેષ્ઠતા લોકો પર જાહેર થાય. ભારત પાકિસ્તાનના વિભ્યાત મુસ્લિમ લીડર તથા કવિ મોલવી ઝફર અલી ખાન સાહેબ સંપાદક જમીદાર અભિબારએ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં સ્વીકાર કરતા પોતાના લોકોને કહ્યું કે કાન ખોલીને સાંભળી લો કે તમે અને તમારા લોકો મિરઝા મહ્મૂદનો મુકાબલો કયામત સુધી નથી કરી શકતા. મિરઝા મહ્મૂદની પાસે કુરાઓન અને

કુરઆનનું જ્ઞાન છે, તમારી પાસે શું છે. તમોએ કદાપી સપનામાં પણ કુરઆન નથી વાંચ્યું. મિરજા મહમૂદની પાસે એવી જમાઅત છે જે તન મન ધનથી તેના ઈશારા પર, તેના પગ પર ન્યોછાવર થવા માટે તૈયાર છે. મિરજા મહમૂદની પાસે મુખ્યલિંગ છે જે વિભિન્ન વિદ્યાઓના નિપુણ લોકો છે વિશ્વના પ્રત્યેક દેશમાં તેણે ઝંડો રોપી રાખ્યો છે.

કુરઆનના વિખ્યાત ટીકાકાર અલ્લામા અબ્દુલ માજિદ દરયાબાદી, સિદ્દક એ જઈદના સંપાદક હજરત મુસ્લેહ મૌઉદના નિધન પર એક લેખ લખ્યો જેમાં હજરત મુસ્લેહ મૌઉદની સેવાને શ્રદ્ધાંજલિ પેશ કરતા લખે છે કે કુરઆન તથા કુરઆનના જ્ઞાનનો વિશવબ્યાપી મ્રકાશન તથા ઈસ્લામની વૈભવ શાળી તથ્બીગમાં તેમણો જે પ્રયાસ, અગ્રોસરતા તથા દફ નિશ્ચયથી પોતાની લાંબી આયુંમાં જારી રાખ્યું તેનું અલ્લાહ તાઓલા તેમને પ્રતિક્ષણ આપે. જ્ઞાનની દટ્ઠિથી કુરઆનના લૌકિક બ્રહ્મજ્ઞાનની જે બાખ્યા તથા સ્પષ્ટીકરણ અને અનુવાદ તેઓ કરી ગયા છે તેનો પણ એક બુલંદ તથા વિશેષ સ્તર છે.

એક અમેરીકી પાદરી એકવાર કાદિયાન આવ્યો. ખલીફતુલ મસીહ દ્વિતીયથી મુલાકાત તથા આપના જવાબ સાંભળ્યા પછી તેણો કહ્યું મેં આજ સુધી એવી બુદ્ધિ સંગત વાત ચીત તથા એવી તર્ક સંગત તકરીર કોઈના મોઢે નથી સાંભળી. એવું લાગે છે કે તમારો ખલીફા ખુબ મોટો સ્કોલર છે તથા વિશવના ધર્મો પર તેમની નજર ખુબ ગઢેરી છે. આ કહીને તેણો ખુબ અદબથી હજરત સાહેબના હાથને ચુમ્બી અને પાછો ચાલ્યો ગયો.

એક સાપ્તાહિક સમાચાર પત્રના સંપાદક લાલા કરમ ચંદ અમુક પત્રકારો સાથે કાદિયાન આવ્યા અને હુજુર રહી.થી ખુબ પ્રભાવિત થઈ પાછા ફર્યા તથા પોતાના અખબારમાં આ વિષયમાં એક નિબંધ પણ લખ્યો. તેમનું કહેવું હતું કે અમે તો જફરલ્લાહ ખાનને મોટો માણસ માનતા હતા પરંતુ મિરજા બશીરુદ્દીન મહમૂદ અહેમદની સામે તેમનું સ્તર એક શાળાના બાળક જેવું છે. તેઓ પ્રત્યેક વાતમાં તેનાથી સારો વિચાર રાખે છે તથા ઉત્તમ તર્ક પેશ કરે છે. તેમનામાં અત્યંત સંગઠન કૌશલ છે, એવો વ્યક્તિ સરળતા પૂર્વક કોઈ રાજ્યને પ્રગતિની ચરમ સીમા સુધી લઈ જઈ શકે છે.

એક જ્ઞાનના મિત્ર બુજુર્ગ જલસા સાલાના કાદિયાનમાં સામેલ થયા તેમણે મુસ્લેહ મૌઉદ તથા આપના અનુયાયીઓ વિશે પોતાનો અનુભવ બયાન કર્યું. કહે છે મેં એક વાત જેને ધ્યાન પૂર્વક જોઈ કે આખું સંગઠન, આખો સમૂહ, આખો સમાજ તે પવિત્ર આત્મા ખલીફાની એક નાની આંગળીના ઈશારા પર ચાલી રહ્યું હતું. હજરત ઈમામ જમાઅત અહેમદિયાના વિષયમાં આ નિષ્કર્ષ પર પહોંચો છું કે આ વ્યક્તિ કલમનો ધની પણ છે, તકરીરની ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીનો સ્વામી પણ છે તથા સંગઠનનો ઉચ્ચ શ્રેષ્ઠીનો ગવર્નર પણ છે.

ખુલ્બાના અંતમાં હુજુર અનવરે ફરમાવ્યું કે લોકોનું હજરત મુસ્લેહ મૌઉદ વિશે આ વિચાર છે. પેશગોઈના સત્યાપનની આ ખુલ્લી અભિવ્યક્તિ છે. હુજુરે ફરમાવ્યું આજ કાલ જે જલસાઓ થઈ રહ્યા છે તેમાં પેશગોઈ વિશે ચર્ચા તથા આપની પ્રતિષ્ઠા પૂર્ણ કાર્યાની વાતો સાંભળી જ્યાં આપણો હજરત મુસ્લેહ મૌઉદ રહી.ના દરજજા વધતા જવા માટે દુઓઓ કરવી જોઈએ ત્યાં પોતાની હાલતોનું નિરીક્ષણ પણ કરવું જોઈએ કે અહેમદિયતની પ્રગતિ માટે એક ઉત્સાહ સાથે જમાઅતના પ્રત્યેક વ્યક્તિએ પોતાની સંપૂર્ણ પ્રતિભાઓને નિખારવા તથા ઉપયોગ કરવાની જરૂર છે. જો આપણો આમ કરીશું તો આપણો અહેમદિયતની પ્રગતિને પોતાના જીવનમાં પહેલાથી અધિક પુરા થતા જોઈશું. અલ્લાહ તાઓલા આપણાને આ કાર્યનું સામર્થ્ય આપે. આમીન